Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de vergadering van 1 november 2021
MAP de Vries

Portefeuille: Verkeer, vervoer en luchtkwaliteit

Agendapunt: <*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de "Startnotitie Surinameplein, verkenning verbeteren openbare ruimte"

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen dat eind 2019 is besloten om geen parkeergarage en woningbouw te realiseren op het Surinameplein.
2. Kennis te nemen dat door het college aan de gemeenteraad is toegezegd dat er met een integrale analyse onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn om de openbare ruimte op het Surinameplein verbeteren.
3. In te stemmen met de startnotitie Surinameplein met als belangrijkste conclusies:
   - *Op basis van de analyse van de huidige situatie blijkt dat de openbare ruimte aan vernieuwing toe is. Voor fietsers en voetgangers ontbreken er verkeersschakels en is de inrichting niet goed leesbaar wat tot verkeersonveilige situaties kan leiden.*
   - *Het Surinameplein is in diverse beleids- en visiedocumenten naast een belangrijke verkeer geleidende functie genoemd wordt als te ontwikkelen stedelijke ontmoetingsplaats en uitwisselingsruimte bij uitstek.*
   - *Verwachte toekomstige ontwikkelingen op en aan het plein bieden kansen om verschillende scenario's ter verbetering van de openbare ruimte te uit te werken.*
4. In te stemmen met het uitwerken van een integrale openbare ruimte visie voor het hele gebied en het voorbereiden van het uitvoeren in deelontwerpen (scenario 1 in de startnotitie).

Onderbouwing beslispunten

Ad 1: Kennis te nemen dat eind 2019 is besloten om geen parkeergarage en woningbouw te realiseren op het Surinameplein.

Sinds 1995 is het Surinameplein meerdere malen een beoogde locatie geweest voor de realisatie van een ondergrondse parkeergarage. Ook zijn er initiatieven geweest om het Surinameplein aan te wijzen als gebiedsontwikkeling locatie. In april 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd dat het college op dit moment geen meerwaarde ziet in verdichting en een bewoners/bezoekersgarage of Park and Ride (P+R) op Surinameplein. Daarmee is een definitieve streep gezet onder deze initiatieven.

Ad 2: Kennis te nemen dat door het college aan de gemeenteraad is toegezegd dat er met een integrale analyse onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn om de openbare ruimte op het Surinameplein verbeteren.

Nadat is vastgesteld dat er geen verdichting en een bewoners/bezoekersgarage/Park and Ride (P+R) op Surinameplein komen, is er door het college aan de gemeenteraad toegezegd dat er met een integrale analyse onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn om de openbare ruimte verbeteren. Er is opdracht gegeven een startnotitie (bijlage 1) op te stellen om deze mogelijkheden te verkennen. In de startnotitie wordt een beschrijving gemaakt van de huidige inrichting van het plein, de noodzakelijke en geplande werkzaamheden, de ontbrekende

verkeersschakels, de kansen voor het plein en de wens om een openbare ruimte visie te ontwikkelen voor het plein

Ad 3: In te stemmen met de startnotitie Surinameplein met als belangrijkste conclusies:

- *Op basis van de analyse van de huidige situatie blijkt dat de openbare ruimte aan vernieuwing toe is. Voor fietsers en voetgangers ontbreken er verkeersschakels en is de inrichting niet goed leesbaar wat tot verkeersonveilige situaties kan leiden.*
- *Het Surinameplein is in diverse beleids- en visiedocumenten naast een belangrijke verkeer geleidende functie genoemd wordt als te ontwikkelen stedelijke ontmoetingsplaats en uitwisselingsruimte bij uitstek.*
- *Verwachte toekomstige ontwikkelingen op en aan het plein bieden kansen om verschillende scenario's ter verbetering van de openbare ruimte te uit te werken*.

In de startnotitie is een inventarisatie gemaakt van de huidige inrichting van de openbare ruimte, de knelpunten, beheeropgave en raakvlakprojecten. Op basis van een analyse van de huidige situatie, de beheeropgave en de raakvlakprojecten blijkt dat de openbare ruimte aan vernieuwing toe is. De kansen laten zien dat er een opgave ligt om het Surinameplein als Stadsplein te ontwikkelen. Zodat het niet alleen een belangrijke en goed functionerende verkeersader is, maar ook een aantrekkelijk verblijfsgebied en alle functies op en aan het plein in hun volle potentie benut worden. Er zijn meerdere scenario's mogelijk om de verbetering van de openbare ruimte uit te voeren. Deze scenario's zijn beschreven in de startnotitie Surinameplein. Met de vaststelling van de startnotitie is uitvoering gegeven aan de toezegging van het college (zie Ad 2.) om een integrale analyse voor de openbare ruimte op te stellen.

Het Surinameplein is in diverse beleids- en visiedocumenten naast een belangrijke verkeer geleidende functie genoemd wordt als te ontwikkelen stedelijke ontmoetingsplaats en uitwisselingsruimte bij uitstek.

Structuurvisie Amsterdam 2040
In de Structuurvisie Amsterdam 2040: Economisch sterk en duurzaam (2011) is het Surinameplein opgenomen als plein om in te investeren om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren. Daarnaast is het in de visie opgenomen als stadsplein in ontwikkeling. Bij het Surinameplein is er als stadsplein sprake van een belangrijke verkeer geleidende functie, maar is het plein als uitwisselingsmilieu vooralsnog onvoldoende ontwikkeld. De *hardware* voor verbetering is in beginsel aanwezig.

Visie Openbare Ruimte 2025 (2017)
In de 'Visie Openbare Ruimte' wordt uitvoering aan Structuurvisie Amsterdam 2040 gegeven. Net zoals in de Structuurvisie is het Surinameplein samen met het Rembrandtpark specifiek genoemd als een ontwikkellocatie.

Ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam 2050
In de Ontwerp-Omgevingsvisie (versie vrijgegeven voor inspraak) wordt het Surinameplein genoemd als een schakelpunt die verschillende buurten met elkaar kunnen verknopen, met een integrale opgave van openbare ruimte, infrastructuur, ov- en fietsverbindingen, bebouwing en programma. Er wordt een verband gelegd tussen de stedelijke ontwikkeling en het versterken van de verblijfsfunctie van verkeerspleinen.

In de Omgevingsvisie wordt ook een toekomstbeeld geschetst voor het openbaar vervoer netwerk in 2041-2050. Daarin is een mogelijke metro uitbreiding van de Oost-West verbinding opgenomen (zie afbeelding 10). Deze metroverbinding wordt o.a. geschetst onder de Overtoom en het Surinameplein en is bedoeld om het tram netwerk te ontlasten waar meer druk op komt te staan door de ontwikkellocaties aan de Oost- en Westzijde van de stad

Op basis van de analyse van de huidige situatie blijkt dat de openbare ruimte aan vernieuwing toe is. Voor fietsers en voetgangers ontbreken er verkeersschakels en is de inrichting niet goed leesbaar wat tot verkeersonveilige situaties kan leiden.
Doordat het Surinameplein al 25 jaar een beoogde locatie voor de realisatie van een ondergrondse parkeergarage en gebiedsontwikkeling is geweest, is er in die periode weinig onderhoud uitgevoerd aan de openbare ruimte. De inrichting van de openbare ruimte is ook nauwelijks veranderd. Dit heeft geresulteerd in een openbare ruimte waar sprake is van achterstallig onderhoud, een onsamenhangende inrichting en ontbrekende schakels in het fietsnetwerk. Het Surinameplein is een "lappendeken" van veelal verouderde materialen geworden. De inrichting is niet goed leesbaar en dat kan tot verkeersonveilige situaties leiden.

Verwachte toekomstige ontwikkelingen op en aan het plein bieden kansen om verschillende scenario's ter verbetering van de openbare ruimte te uit te werken.

Het Surinameplein valt onder twee stadsdelen, West en Zuid. Het verbeteren van de leefbaarheid en het geven van een kwaliteitsimpuls wordt vanuit beide stadsdelen gedragen. De portefeuillehouders openbare ruimte van stadsdeel West, Carolien de Heer, en Zuid, Rocco Piers, zien beiden dat er een opgave voor het Surinameplein ligt om de openbare te vernieuwen. De knelpunten, kansen en samenhang met andere openbare ruimte projecten worden onderschreven. De verwachte toekomstige ontwikkelingen op en aan het plein creëren kansen om scenario's op te stellen om de openbare ruimte te vernieuwen. Het opstellen van een openbare ruimte visie voor het Surinameplein, waarin een integrale aanpak, de uitgangspunten en kaders zijn beschreven, zien beiden als een goed startpunt om het Surinameplein te vernieuwen. Voor beide portefeuillehouders is het betrekken van bewoners en ondernemers bij de ontwikkeling van plannen voor het plein van groot belang.

1. **Ad 4. In te stemmen met het uitwerken van een integrale openbare ruimte visie voor het hele gebied en het voorbereiden van het uitvoeren in deelontwerpen (scenario 1 in de startnotitie).**

In de startnotie zijn ~~4~~ vier verschillende varianten benoemd die tot een verbetering van de huidige situatie leiden. De voor- en nadelen zijn per variant benoemd. Op basis van de beschreven kansen en scenario's is het opstellen van een openbare ruimte visie voor het Surinameplein een logische vervolgstap (scenario 1). Het uitwerken van de visie wordt vervolgens in delen uitgevoerd. Met het opstellen van een visie kunnen de uitgangspunten en kaders voor de nieuwe inrichting goed vastgelegd worden, door het vervolgens uit te voeren in deelprojecten op basis van de visie blijft het eindbeeld gewaarborgd. Tegelijkertijd biedt het uitvoeren in deelprojecten een uitgelezen kans om in te spelen op alle ontwikkelingen en omgevingsprojecten die van invloed zijn op het Surinameplein. De investeringsopgave voor het totale plein is groot, maar dit is door de uitvoering in deelprojecten uit te spreiden tot kleinere investeringsopgaven over een langere periode waar invloed op uit geoefend kan worden. Wanneer de financiële ruimte beperkt is kan zowel het maken van de visie als de uitvoering van deelprojecten uitgesteld worden tot een gunstiger moment. In het uiterste geval kan ook besloten om helemaal geen uitvoering te geven aan het plan (of alleen aan bepaalde delen) als de financiële middelen daarvoor ontbreken. Het opstellen van een openbare ruimte visie sluit aan ook bij de wens vanuit de omgeving, de bewonersvereniging Surinameplein heeft in twee eigen Visie documenten beschreven dat zij graag zien dat er een integrale visie voor het plein wordt opgesteld.

Volgende processtappen
Na instemming wordt gestart ~~worden~~ met de voorbereidingen om een openbare ruimte visie op te stellen. Na het opstellen van de openbare ruimte visie wordt deze als principebesluit voorgelegd.

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

Na instemming wordt de startnotitie gedeeld met de bewonersvereniging en worden zij geïnformeerd over het genomen besluit en het te verwachten vervolgtraject. Voor het opstellen van de openbare ruimte visie wordt een participatietraject ~~om~~ op maat opgesteld, dit wordt vastgelegd in een participatieplan dat aan de betrokken portefeuillehouders van de stadsdelen Zuid en West ter accordering wordt voorgelegd. Alle stakeholders worden betrokken, waaronder de bewonersvereniging.

Advies / afstemming

Portefeuillehouders Openbare ruimte, SD-en West/Zuid: akkoord
V&OR Bestuurlijke zaken en Juridische zaken: akkoord

Bij het opstellen van de startnotitie zijn naast de stadsdelen West en Zuid, ook het GVB, de VRA en V&OR assetbeheer betrokken. Daarnaast hebben er gesprekken met verschillende omgevings- en ontwikkelprojecten plaats gevonden om input te leveren. De bewonersvereniging Surinameplein is inhoudelijk niet betrokken geweest bij het opstellen van de startnotitie, maar uit de gesprekken gevoerd met de verenging en op basis van hun eigen Visie documenten is informatie gefilterd die ook is opgenomen in de startnotitie. De bewonersvereniging is zeer betrokken en heeft een grote wens om het Surinameplein te vernieuwen, dit wordt mede gevoed door het sentiment dat is ontstaan door de lange geschiedenis die het plein kent waarbij de bewoners lang in onzekerheid hebben gezeten over de ontwikkeling van hun woonomgeving.

Documenten

Registratienr.	Naam
<*automatisch*>	Startnotitie Surinameplein
	Bewonersvisie - Verkeersplein naar Stadsplein
	Zicht op het plein - Bewonersvereniging Surinameplein

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted]

Beslissing